СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 155. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 9-го серпня 1946. No. 155. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, August 9, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНТРОЛЯ НАД ХАРЧАМИ ДЛЯ ВИЖИВЛЕННЯ ВСІХ НАРОДІВ

Для запевнення достаточного харчу, а з цим і
[illegible] для всіх народів, опрацьовано пляни для скла-
[illegible] Світової Ради Харчів на підставі домагання
[illegible] ської організації Пильні Харчові Проблеми,
[illegible] Вашингтоні. Ця організація домагається
[illegible] д Організації Харчів і Рільництва при
[illegible] ржавах. Основним пляном є, щоб
[illegible] ціни на харчі у світі. З цим злуче-
[illegible] ення харчової резерви так, щоб
[illegible] харчові засоби до таких країн, в
[illegible] кне продуктів з різних причин.
[illegible] к подбати про фонди на за-
[illegible] Організація Пильних Харчо-
в [illegible] ся, щоб цю акцію перевести
з [illegible] ю, бо потреби людства є
наг [illegible] ки.
[illegible] я вістки, що УНРРА має
покі [illegible] ием 1 жовтня, завору-
лися [illegible] заступити місце цеї
світов [illegible] ва установа Прияте-
лів (Ф [illegible] на готова посилити
свою п [illegible] кий Джойнт Дис-
трибюш [illegible] ях, Краева Като-
лицька Д [illegible] 44, а Йонг Мен
Крисчен [illegible] ляе, що зосере-
джує свою [illegible] цих установ ді-
ють ще ком [illegible] аціональностей,
як італійськ [illegible] й, український.
Посилена акц [illegible] заступити пра-
цю УНРРА, щ [illegible] голоду. Органі-
зація КАРЕ опр [illegible] лала до Европи
великі припаси [illegible] ших і поспішно
висилає пачки з х [illegible] для яких амери-
кан [illegible] такі пакунки замовили.

ЩЕЗАЮТЬ ДОКУМЕНТИ З КОНҐРЕСОВИХ АРХІВІВ.

Сенатська Слідча Військова Комісія, на чолі якої стоїть сен. Мід, оприлюднює, що з конґресових архівів щезли деякі документи, які відносяться до слідства над конґресменом Мейом за його звязки з фабрикантом амуніції Ґарсоном. Деякі документи повернено назад до архіву, але зроблено з них відписи. Федеральне Бюро Інвестиґацій переводить енерґійне слідство в цій справі.

РІЗНОРОДНІ ПОЛІТИЧНІ ВИСНОВКИ З ПРАВИБОРІВ.

У правиборах на сенатора в стейті Вирджінії переміг дотеперішній сенатор Ґері Флад Бирд в Демократичній Партії. Це були перші правибори в стейті Вирджінії, що в них було два кандидати. Досі там був всевладний сен. Бирд. Одначе тому, що він не йшов під диктат Комітету Політичної Акції з Конґресу Промислових Орґанізацій — СІО — проти нього висунув свою кандидатуру прихильник СІО, Мартин А. Готчисон. З досішних обчислень показується, що Бирд дістав 150,000, А Готчисон 81,000 голосів, отже Бирд дістав поновну номінацію на кандидата, а це значить, що буде вибраним в осені, бо Републиканська Партія у Вирджінії дуже слаба. — У пятім конґресовім дистрикті стейту Мизури переміг при правиборах Енос Акстел, прихильник політики президента Трумана, а перепав дотеперішній конґресмен Слотер, котрий закидав президентови, що його „Новий Розподіл" стоїть під диктатом СІО і комуністів і в конґресі голосував проти проєктів в різних господарських справах.

ФАДЕР ДИВАЙН ОЖЕНИВСЯ З БІЛОЮ ДІВЧИНОЮ.

Славний провідник американських ніґрів, знаний під іменем Небесний Отець — „Фадер Дивайн", оженився з білою дівчиною Едною Ровз Ричинґс. Він має 71 літ, вона 21. Дівчина належала до прихильників релігійного культу Фадера Дивайна і була знана як „Мис Світ Енджел". Вони живуть у Філядельфії, де Небесний Отець має своє Небо, а шлюб дав їм баптиський пастор у Вашинґтоні 29 квітня. Фадер Дивайн мав уже одну жінку, знану під іменем Небесної Матері — „Модер Дивайн", але вона померла перед кількома літами.

РАДІОАКТИВНІСТЬ ТРИВАТИМЕ ЦІЛИЙ РІК.

Після вибуху атомової бомби під водою коло острова Бікіні 25 липня, радіо-активність на кораблях які були уставлені недалеко вибуху, така сильна, що загрожуватиме життю цілий рік, як це оприлюднює адмірал Бленді, що керував підготовою до вибуху. Він каже, що промінювання сильніше, ніж він передбачував.

Арґентинський пакт зі Злученими Державами майже готовий

На підставі вістей з достовірних джерел кореспондент Н. Й. Таймсу Клакгон звідомляє з Буенос Айрес, що між Злученими Державами й Арґентиною дійшло до основного порозуміння в справі німецьких підприємств. Їх має перебрати арґентинський уряд і вести під власною контролею. Так само мають бути позамикані німецькі школи. Взаміну за це, Злучені Держави перебирають на себе обовязок узброїти і вишколити арґентинську армію. Впарі з цим Арґентина зобовязується співпрацювати зі Злученими Державами для виконання програми Між-американської Конференції. Інші постанови обговорюються дальше між урядом Перона і американською амбасадою в Арґентині.

АМЕРИКА — ЄДИНА НАДІЯ.

Президент Труман приняв на авдієнції Р. Г. Меркгема, кореспондента „Ди Крисчіен Сайенс Монітор", якого недавно большевики викинули з Румунії. Р. Меркгем перебув десять місяців за „залізною куртиною" і тепер зложив президентові звідомлення, що він там бачив. Кореспондент Меркгем заявив, що народи Східної Европи живуть під „великою опресією", що президента Трумана вважають за „чемпіона демократії", а Америка залишається для них „єдиною надією".

ІТАЛІЯ ЗАКУПИТЬ ПЯТЬДЕСЯТЬ КОРАБЛІВ ЛИБЕРТІ.

Дипльоматичні кола у Вашинґтоні оприлюднюють, що на підставі згоди американської Морської Комісії Італія закупить 50 кораблів Либерті вартости $27,000,000. На завдаток дасть Італія 25% цеї суми, а решту ратами з доплатою $2\frac{1}{2}\%$ впродовж 20 літ.

ВАГАЮТЬСЯ, КОТРЕ МІСЦЕ ВИБРАТИ ДЛЯ О.О.Д.

З кількох місць, одобрених комісією Організації Обєднаних Держав для приміщення будинків головного бюра в стейті Конетикат і Ню Йорку, комісія звернула тепер увагу на площу назначену числом 10-Бі-Ар. Ця площа лежить на схід від площі 10-Бі, котру вважають за надто коштовну, бо вона лежить в резиденційній секції міста Ґрінвіч. Нова площа положена в обрубі міста Стемфорду, в стейті Конетикат.

Сателіти Німеччини будуть запрошені на Конференцію

Комітет правил і процедури на Мировій Конференції в Парижі приняв одноголосно пропозицію американського секретаря стейту Джеймса Бирнса, щоби запросити на конференцію теж 5 держав, колишніх сателітів Гітлера, доля яких має бути вирішена власне на Мировій Конференції. Крім цего вирішено ще такі справи: 1. Член Ради Закордонних Міністрів Чотирьох Потуг не може бути вибраний предсідником будьякої комісії, а інші члени конференції не можуть очолювати більше комітетів, як тільки один. Ця ухвала запала теж на пропозицію секретаря стейту Бирнса. 2. Принято без змін пропозицію Ради Міністрів, щоби поодинокі справи ухвалені більшістю двох третіх голосів були представлювані Раді Міністрів поодинокими комітетами як „рекомендація", а інші, які не мали більшости голосів, були теж передані Раді Міністрів „до вирішення". 3. Відкинено пропозицію Югославії, щоби Комітет правил запросив інші держави, насамперед Альбанію, для виявлення їх поглядів перед конференцією. Цю пропозицію знято з порядку нарад, бо вона повинна вийти від конференції як цілости, а не від поодинокого члена. 4. Секретаріят конференції повинен приготовити різноманітні документи, протоколи і звідомлення, які були базою Ради Міністрів. 5. Якщоб трапилася справа, спосіб вирішення якої не є передбачений ухвалами Комітету правил, тоді конференція повинна керуватися прінціпами правил і процедури Головної Асамблеї Обєднаних Держав. Ця конференція Комітету правил, на якій знова цілком виразно виступало два табори — західний і советський — відбулася відносно спокійно, якщо порівнювати з „бурею" на попередній. Вона зачалася острогою Молотова, що це булоб „не коректно наставляти більшість проти меншості".

ЛЯ ҐВАРДІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ЛІКВІДАЦІЇ УНРРА.

На женевській конференції УНРРА, її головний директор, Фіорельо Ля Ґвардія, домагався ліквідації цеї орґанізації після 1-го жовтня цего року. Представник Злучених Держав, асистент секретаря стейту Віл Клейтон, піддержав цю пропозицію. Він заявив, що після найконечнішої допомоги УНРРА тепер уже кожна країна, яка ще допомоги потребує, повинна її орґанізувати на власній базі, прохаючи її від іншої країни, яка, по її думці, може таку допомогу дати. При цій нагоді Ля Ґвардія гостро критикував становище Советського Союзу до розподілу допомоги УНРРА в минулому в країнах під советською окупацією. Підсумовуючи діяльність УНРРА Ля Ґвардія подав, що за цілий час ця орґанізація переслала як допомогу загальну кількість 13,000,000 тон. Загальні кошта допомогової програми УНРРА були встановлені на 2,937,000,000 амер. долярів, а по 1-го липня переслано допомоги на $1,721,000,000.

ЕРЕНБУРҐ ПРОДОВЖУЄ ПИСАТИ ПАШКВІЛІ ПРО АМЕРИКУ.

Ілля Еренбурґ, „російський репортер", як його називає американська преса, написав в урядових „Ізвестіях" ще один пашквіль на Америку. Тим разом він закидує, що в Злучених Державах робиться „величезні намагання", щоби контролювати публичну думку; твердить, що пересічний американець, хоча вважає, що він має власну думку, то він сліпо повторює те, що вичитав в пресі, або чув по радіо; американським журналістам Еренбурґ закидує „брак виховання".

ОДНА З КАРТИН, ЯКИХ ТЕПЕР ПОВНО В ЕВРОПІ. — Як прилучено до Югославії рішенням Чотирьох Потуг істрійську округу Венецію Ґвілія до Югославії, то зараз біля 130 італійських родин покинули свої осідки й перебрались на італійську територію. Картина ця представляє одного з таких найновіших виселенців, що зібравши своє рухоме майно на віз з волами, прибув з ним до Трієсту.

БОРОТЬБА ЗА ПРАВА МАЛИХ ДЕРЖАВ У ПАРИЖІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

З авторитативного джерела в Парижі повідомляють, що видвигнена бельґійським представником і заразом предсідником Комітету правил і процедури, Генрі Спааком, пропозиція, щоби ухвали Мирової Конференґії, прийняті більшістю двох третіх голосів Рада закордонних міністрів вважала за „доручаючі інструкції", не буде прийнята. Інтересно, що думку запропоновану бельґійським представником піддержував американський секретар стейту Джеймс Бирнс, проте з відповідальних джерел заявляють, що британська делеґація не бажає вязатися наперед невідомими правилами. Советський представник Молотов в цій справі ще не висловився, але серед дипльоматів ніхто не хоче вірити, щоб він підписав такий „невиповнений чек". Теж не має великих надій, щоби до цеї пропозиції прилучилася Франція, проте секретар стейту Бирнс сподіється, що малі держави, якщо будуть солідарні, то зможуть відіграти головну ролю у вирішувані справ конференції. Британська делеґація в основному піддержує думку Спаака-Бирнса, а якщо вона не хоче вязатися нею формально, то це приписується насамперед справі італійських кольоній. Щодо італійських африканських кольоній, Совєти мають свої пляни, а тому, що деякі країни (Етіопія, Індія, Китай) в них теж заінтересовані, Анґлія має побоювання, що молотову моглоб пощастити зорґанізувати в цій справі потрібну більшість голосів.

МОЛОТОВ ЩЕ НЕ ДОДЕРЖАВ СЛОВА.

На одному зі засідань Комітету правил Мирової Конференції, секретар стейту Бирнс, відповідаючи на атаки советського міністра Молотова, зробив натяк на „свободу преси" в Советському Союзі. У відповідь на це Молотов заявив, що обвинувачення Бирнса, видвигнені на тому засіданні, будуть — як цього Бирнс домагався — повністю проголошені в советській пресі. Від того часу минуло дваже два дні і хоча в соєтських ґазетах появилися вже пізніші відомості і сама відповідь Молотова, обвинувачення видвигнені Бирнсом все ще не були опубліковані. Одначе ґазети заповіли, що вони будуть поміщені.

ПРОТЕСТ ІТАЛІЇ.

До Парижа прибула велика італійська делеґація з премієром де Ґаспарі на чолі. Рівночасно італійська амбасада пустила в обіг чотири документи, які вказують на те, що Італія відкине деякі клявзулі з проєкту мирового договору, що відносяться до італійсько-французького кордону. В згаданих документах стверджується, що Рада міністрів Чотирьох Потуг задовольнила старі амбіції Франції та признала їй деякі важливі стратеґічні пункти на італійській території, що практично роблять Італію цілком безборонною.

СОВЄТИ СТАВЛЯТЬ АМЕРИКУ ПЕРЕД „ДОКОНАНИМ ФАКТОМ".

Американські кореспонденти повідомляють з Парижа, що Советський Союз завдав ще один удар вже і так розбитим американським інвестиціям в наддунайських країнах. Не дожидаючи на вирішення справи Румунії, Совєти зорґанізували советсько-швайцарську нафтову компанію, яка малаб зайнятися збутом румунської нафти на догідному швайцарському ринку. Компанія має 60% швайцарського капіталу, а 40% советського і була створена вже раніше, але її держалося в тайні аж до Паризької Конференції.

ЖИДИ НА КИПРІ.

Британській уряд повідомив Злучені Держави, що він не бажає собі дальшої нелеґальної еміґрації жидів до Палестини і тому усіх тих, які приїдуть без британського дозволу, буде хвилево відправляти на острів Кипр в східній частині Середземного моря. Це зарядження вже охоплює біля 7 тисяч жидів, які приїхали нелеґально та яких держиться ще на пароплавах, або в таборах біля Гаїфи.

ЧЕХИ БУДУТЬ ДОМАГАТИСЯ ЗМІНИ КОРДОНУ.

Чехословацька делеґація на Мировій Конференції в Парижі задумує домагатися прилучення до Чехословаччини 138 квадратових кільометрів мадярської території, що граничить з мостовим причілком на Дунаю в Братіславі, в заміну за два острови, що належать до Чехословаччини.

ЩЕ ОДИН НЕУСПІХ СОВЄТІВ В РАДІ БЕЗПЕКИ.

Не зважаючи на спротив советського представника і його польського спільника, Рада Безпеки винесла постанову, що її комітет по прийняттю нових членів до Обєднаних Держав, має право приймати інформації на письмі від урядів держав-членів О. Д., або держав, які кандидують в члени. Советський представник вважав, що такі інформації може приймати тільки Рада Безпеки, а не її комітет.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc..

at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18. N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинoке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сиrі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СОВЄТСЬКИЙ САБОТАЖ У ПАРИЖІ

Представники Советського Союзу та його сателітів, що беруть участь в нарадах Мирової Конференції в Парижі, дали світови нагоду пізнати, як вони ставляться до справ замирення і цього ладу, що мав би настати в замиренім світі.

Західні демократії, зокрема Злучені Держави та Британія, намагаються, як відомо, усіми способами дати якнайскорше усім державам, а в першу чергу тим, що були по стороні Аліянтів, рівний голос у новому порядкуванню світом. Знаючи, що це наразі майже не можливо осягнути, ці демократії хотілиб дати малим державам принаймні нагоду предкладати свої побажання в такий спосіб, щоб їх великі потуги чи там Рада Міністрів Закордонних Справ Чотирьох Потуг були змушені брати під обради.

З таким підходом до замирення народів Совети не погоджуються. Вони хотілиб, щоби теж і в мирних часах далі диктували три чи чотири потуги, як це було вчасі війни. Отсе вони стараються втримати всіми способами, тому, що знають, що демократичні потуги не зможуть здійснити ніщо таке, проти чого Кремлін поставить своє вето. Є це ніщо інше, а спроба Советів закріпити кремлінську диктатуру в Европі та поширити її тамже чи деінде — ще при помочі авторитету таких демократичних потуг, як Злучені Держави та Британія. Отже Америка й Анґлія малиб Советам далі помагати не давати цілому рядови менших чи більших держав виступати, наприклад, зі своїми протестами проти Советів чи проектами іншого ладу в Европі, як той, що опертий на советськім насиллю і терорі. Совети не бажають собі, щоб про такі речі публично дебатувати, чи їх вирішувати. Вони хотілиб далі тихо й без гомону, при помочі грубої сили і підступу, не тільки далі поневолювати тих, що вже їх держать у неволі, але це поневолення поширювати на інші народи.

Мирова Конференція , що зійшлася у Парижі, малаб Советам у їхніх плянах як уже не помагати, то принаймні не ставити перешкод. Та тому, що ці сподівання заводять, Совети взялися на самому початку нарад Конференції за тактику, яку називає кореспондент часопису Ню Йорк Таймс „знаменито зорганізованим саботажем". У цьому, саботажі, як пише кореспондент, представники таких країв як Україна виступали як добре „витреновані вояки", що підхоплювали кожнісеньку думку Молотова і кожній його маневр, поспішаючи йому з допомогою. З цього виходилоб, що Мануїльський мав ще одну нагоду відіграти ролю Чарлі МекКарті Молотова, а Україна Москви. . .

Не зважаючи на всі советські трики — цим разом Кремлеві не повезло. Що більше: Американський представник дав таку добру школу представникам Кремля, що з неї Совети вже можуть пізнати, що тепер не шутки, бо терпець американського народу вірвався. Американська демократія не зможе уже тепер ще далі уступати Советам в такий спосіб, як це було досі.

Американський плян для Німеччини

Заки міністри закордонних справ Чотирьох Потуг розїхалися з своєї конференції в Парижі в половині минулого місяця, вони проголосили загальні пляни, як треба наладнати адміністрацію Німеччини, щоб заключити з нею мир. Злучені Держави вийшли з пляном, щоб створити федерацію німецьких стейтів (по німецьки „лендер", тобто країв) в одну цілість. З цим пляном згодилася Велика Британія. Зате советська Росія через свого представника Молотова вийшла з заявою, що Німеччину треба зцентралізувати під одним спільним урядом. Заява Молотова пішла в цілковитий розріз з постановами Потсдамської конференції в цій справі й тому противники Росії вказують на її противорічність. Вона теж є предметом гострої критики зтабору західних держав.

Безогляду на це, як ця справа покінчиться, коли вона дозріє до вирішення, варт приглянутися ближче американському плянови. Цей плян випрацював Офіс Військового Правління для Німечини і його засади такі: З американської зони має бути створена одна спільна адміністраційна одиниця, всклад котрої входять такі провінції: Баварія, Віртемберг-Баден і Ґрос-Ґессен. Передбачається, що до цеї зони долучиться опісля Британська, а не виключаються теж прилучення Французької. В засаді малаб теж бути прилучена й Советська смуга і в такий спосіб колись Німеччина булаб. нанoво обеднана. Значить та Німеччина, що тепер поділена на чотири смуги без країв, які вже присудежно Советам, Франції чи Польщі.

Обеднання полягалоб не на політичній, а на економічній підставі. До таких спільних загально-німецьких справ належалиб засоби комунікаційні й транспорт, спільні фінанси для оплати адміністрації, закордонна політика, домашня торговля, заграничча торґівля, справи харчу й сільського господарства і справи промислу. Зпочатку поодинокими краями в Американській зоні адмініструвалаб Аліянтська Контрольна Комісія, поділена на поодинокі аґенції, але з часом прийшлоб до вибору провінціональних соймів для перебрання адміністрації, одначе під наглядом окупаційної влади.

З цього пляну виходить, що окупаційна влада остається дальше, а лише майбутні сойми поодиноких провінцій булиб найвищою автономною одиницею.

Цей плян придуманий на те, щоби виключити якунебудь форму німецької диктатури і можливости загрози европейському, а з цим і світовому мирови. Впарі з цим укладається інший плян, одначе Офіс Військового Правління каже, що за цей плян не відповідає. Є це плян орґанізації юнійної системи в американській та британській зонах для введення в життя американських демократичних установ.

Ще звеснoю їздив голова Бюра Політичної Акції Конгресу Промислових Організацій — СІО — Сидні Гиламн до Німеччини для провірки положення робітничої справи в тому краю. Незабаром по його повороті в Американській смузі появилися летючки СІО з вияcненням, як функціонують в Америці робітничі юнії. Не остала позаду й Американська Федерація Праці й собі видала відповідні летючки. В цих летючках багато говориться про демократію і вияcнюється, як при помочи юній можна добитися не лише вищої платні для робітника і кращих умов життя, але теж як добитися впливу на склад державного уряду. Американський Офіс Військового Правління не перешкаджає поширюванню такої літератури в переконанню, що поширення робітничих організацій в Німеччині є найліпшою забезпекою проти повороту політичної диктатури. Американська окупаційна влада воліла б навіть бачити робітниче юнійне правління в Німеччині, замість повороту до життя якихсь політичних партій, корті можуть знову розбудити національну амбіцію серед німців.

Та не взажаючи на всі оті спроби, треба ствердити, що юнійна ідея не робить швидкого поступу серед німецьких робітників. Вони привикли до диктатури і тому большевицька аґітація швидше приймається, ніж американська. Небезпека ще й тим більша, що комуністи обіцюють німцям зединення Німеччини і відродження німецької сили. Одначе така аґітація переходить з чисто робітничої на політичну і американські робітничі організації не можуть іти на перегони з советськими аґітаторами. Тому треба дальшої терпеливости і праці для здійснення далекосяглої цілі, а це тривалого мира в Европі.

Міжнароднє положення в оцінці „Большевика"

На тему міжнародного положення забирають голос у своїх найновіших виданнях два передові советські журнали: видаваний Центральним Комітетом Комуністичної партії „Большевик" та „Світова Економія і Політика". Згадані журнали, звичайно, не пишуть нічого нового і тільки повторюють давно відомі большевицькі тези про капіталізм, як постійну причину все нових міжнародніх конфліктів. Проте, повторення цих тверджень в новій міжнародній обстановці і власне в передових советських журналах, які не тільки віддають думку советського уряду, як і ціла советська преса, але теж призначені насамперд для советської адміністраційної та виконавчої верхівки, заслуговує на окрему згадку.

„Большевик" в редакційній статті стверджує, що як довго існує монопольний капіталізм, так довго він буде постійним зародком нових імперіялістичних аґресій, нових конфліктів та нових світових воєн. Він передбачає збільшення клясових непорозумінь в Злучених Державах, Анґлії та інших „капіталістичних державах"; як теж репресії працюючих кляс, а дальше „неминучу" економічну кризу в цих країнах і тенденції зірвання співпраці зі Советським Союзом. „Большевик" твердить, що американська політика йде „імперіялістичними шляхами" та запевняє, що „американська реакція" не тільки змагає до зірвання співпраці зі Советським Союзом, але теж хотілаб усунути Советський Союз з тої позиції, яку він в міжнародньому житті занімає. Журнал твердить, що це робиться при допомозі „нотоpичної атомової дипльоматії" та додає, що ці самі американські „реакційні кола" змагають до створення анґльо-американського блоку, який покінчив би з міжнародною співпрацею або обмеженнями в збросенні. Вони, по думці „Большевика", мали рішаючі впливи навіть підчас війни і тільки тим пояснює журнал відтягування справи другого фронту в Західній Европі, бо власне „впливові реакційні кола" Злучених Держав бажали, щоби Советський Союз знесилився в двобою з Німеччиною.

„Большевик" твердить, що в Злучених Державах почався наступ на робітничу клясу в небувалих досі розмірах та характері, звернений на те, щоби „позбавити робітників їх демократичних прав", паралiжувати робітничий рух та „прочиститти шлях різним закордонно політичним авантюрам". Свої міркування „Большевик" завершує твердженням, що Советський Союз залишився головною провідною силою в коаліції свободолюбних народів.

Теж „Світова Економія і Політика" друкує подібні міркування Трахтенберґа, що теж заповідає серіозні клясові непорозуміння в Америці й Анґлії та скрізь бачить „фашистівську реакцію" й імперіялістичний „політичний шантаж".

Українська школа і наука на чужині

(Кореспонденція з Австрії)

Одним з перших завдань української еміґрантської громадськости по закінченні війни, було орґанізувати мережу освітніх установ для навчання, насамперед дітей і підлітків, що через бурхливі військові події протягом кількох років були позбавлені змоги відвідувати школу.

Злиденне еміґрантське суспільство, розуміючи добре суспільну вагу рідної школи, щиро відгукнулося на заклик ініціяторів і надало щедру матеріяльну допомогу, складаючи з своїх мізерних коштів пожертви до фонду української культури і освіти.

Невдовзі початкові школи (переважно чотирокляcного типу) були створені в Вілляху, Ліенці (Каринтія), Ґраці, Юденбурзі, Капфенберзі (Стирія), Зальцбурґу (Зальцбурґ. Область), Інсбруку, Ляндеку (Тироль), Лінці. Більшість цих шкіл пізніше перейняло У. Н. Р. Р. А., з якого моменту справа стала на твердий ґрунт.

По створенні мережі початкових шкіл приступлено до орґанізації ґімназій, котрі орґанізовані в Авсбурзі, Інсбруці, Ляндеку (Тироль), Зальцбурґу та інших місцях.

В подальшому зусилля б… спрямовані на те, щоби … змогу молоді отримати … фесійну освіту. З цією … створено майже при … таборі курси електр… радіо-техніків, шофе… В Зальцбурґу ор… Сільсько-господарсь… тамже, а також у Р… ґанізовано Народні … тети з кількома … курси позаочного … (Реґенсбурґ — Н… Одночасно, за допо… Н. Р. Р. А., дало українським студентам можливість продовжувати свою освіту в університетах, в Ґраці та Інсбруку.

З позашкільних орґанізацій, що ставлять на меті виховувати українську молодь в засадах моральности і релігії значне місце посідає нещодавно орґанізований український Пласт.

Досить чисельні українські науковці, що опинилися на еміґрації, перебувають тепер в несприятливих для творчої роботи умовинах, а це через неґативне ставлення австрійських урядових установ до еміґрантів. Бажання науковців ґеольоґів, ботаніків, зоольоґів, аґрономів взяти участь в дослідженні природніх багатств країни, в розробці нових методів культивування сільськогосподарчих рослин, віддячивши тим самим за вимушене перебування в Австрії, паралiжуються неприховано ворожим ставленням місцевих органів влади.

Досить зазначити, що в Каринтії чужинцям заборонено без спеціяльних перепусток (спробуйте отримати цю перепустку!) пересуватися далі, як на 10 км. від сталого місця побуту. Цілком фашистівські методи ставлення до чужинців.

Зрозуміло, що в таких умовинах нема що й говорити про більш-меньш ґрунтовні досліди дження терену. Проте дея… науковці намагаються пер… дити свою роботу. Нау… робітник Б. розгорнув… ньому Штаєрмарку… роботу по плек… культур і селек… проф. Ш. пр… ґічну працю … Автор ціє… у вільних … ням фл… ських … гру… ме… …ано …сько- …ле се- …раїнців …зпоро- …і нама- …ки один …своїм до- …м мріють …колись на- …и кінчить- …перебування …зможуть вер- …щину, де змо- …и всі свої знання …для користи рід- …і людства. Та ко- …?

В. П.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ"

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трилогії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

25)

— Що це за стяжечки, такі гарні, ваше превосходительство? — відважився спитати один.

— Не знаете? Це барви моеї народности, — ґенерал відповів, весело усміхаючись. — А ви оба, якої народности?

— Ми руські, ваше превосходительство, — з надто хахлацькою вимовою відповів другий.

— Тобто кацапи?

— Нікак нет! Хахли ми, малороси! З Катеринославської ґубернії!

— А я з Київської і Волинської! Отже, ми земляки! Такої народности, як хахли - малороси, на світі нема. Це видумка наших ворогів. І ви і я є українцями!

— Тобто і ми маємо право такі стяжечки собі нашити? — питав перший.

— Певно, що можете! Кожний українець обовязаний чимось відзначувати свою народність!

— А ми про отую Україну ніколи не чули навіть. — сказав другий.

— Звідки ж ви мали чути? Москвинам-кацапам чейже невигідно вчити українців, що вони народ зовсім окремий!

— І що воно далі буде? — непокоїлися волинці.

— Буде те, що буде! — Паволоцький заспокоював. — Настане воля для кожного, селяни дістануть землю, над робітником ніхто не буде знущатися! Ось що буде!

— Чи витримаємо, ваше превосходітельство?

— Мусимо витримати! Повороту до старого нема!

— А як цар? Адже без господаря не можна?

— Ніби вам на цареві так залежить? Є багато держав, що царів ніколи не мали, і живуть від нас краще! Чули може про Швайцарію, Францію, Злучені Держави, Бразилію, і багато держав менших. Там народ вибирає президента, що й заступає місце царя чи короля. Ось, такий навіть Китай свого царя - богдихана скинув кілька літ тому! А є держави, що в них цар чи король панує, але не керує державою. Кèрують вибрані парляментом міністри і, коли вони виявляться нездатними, вибирають нових. Такий устрій в Анґлії, Швеції, Данії, Бельґії, Голяндії і навіть у Німеччині; зоветься такий устрій конституційним, — Паволоцький охочо пояснював. — До такого може дійти і в нас. Схоче народ, щоб цар лишився, — добре! Може собі царювати, а керувати державою буде хто інший. Не схочуть царя, — то туди йому й дорога!

Отак розмовляючи пішоходи дісталися врешті до Державної Думи. В коридорах і кулуарах стовпилося сотки людей, — думських депутатів, чи місцевого населення, Паволоцький не знав. Траплялися старшини, високих цивільних ранг представники Земського Союзу. З військових ґенеральської ранґи Паволоцький був першим. Всі здивовано зглядалися на жовтоблакитні стяжечки ґенерала, перешіптувалися. Дехто байдуже, очи декого ставали колючими, неприязними. Почув за собою:

— Вже й Україна так швидко тут зявилася!

— А ще ґенерал!

— Занадто молодий на ґенерала. Може самозванець який! Нашив ґенеральські відзнаки в заколоті!

— Шинеля — то не ґенеральська! Без Підкладки!

— І лямпасів ґенеральських нема!

— А може свіжоспечений ґенерал. За війну їх наплодилося!

— Занадто відважно хахол манiфестує свою Хахландію! Хто то знає, чим все те скінчиться?

— Сепаратист!

— Чи німецька інтриґа? Ще не вмерла Україна, від Київа до Берліна!

В іншій ситуації Паволоцький зібрав би шептунів. Тепер занятий був важніщою справою, — бажав побачитися з предсідником Думи.

Сяк так пропхавшиcя через скупчення опинився з провожатими в салі засідань. Родзянка пізнав би по світлинах, по товщині, типовому хохлацькому обличчі й невеликій борідці, „а ля еспаньола", Обвів очима з пятьдесять товстих і худорлявих добродіїв, — Родзянка між ними не було. Спитався, ні до кого особисто не звертаючись, де Михайло Васильович. Добродії так само обводили постать ґенерала недружелюбним зором, спинялися на відзнаках, на стяжках на петлицях. Вказали на бічні двері. І знов вчув Паволоцький тіж шепоти, що в коридорах. Звелів провожатим волинцям заждати коло дверей, самий подався в кабінет предсідника Державної Думи.

Розгублений Родзянко самітно сидів за бюром закривши долонями обличча. Паволоцький відрекомендувався:

— Маю шану вашому превосходительству представитися! Ґенерал — майор Паволоцький!

Повільно відвів від обличча долоні, повільно обвів очима постать, спинився на тих же злощасних стяжках. Врешті вимовив:

— Що це за маскараду ви на себе начепили, ґенерале?

— Яку маскараду? — не зрозумів Паволоцький.

— А оті стяжки жовтоблакитні! — різким голосом сказав Родзянко. — Побожеволіли люди. Ще не знати, чим цей бунт скінчиться, а вам України захотілося!

— Мені щонаймеше дивно чути від вас такі вислови, пане предсіднику, — чемно, не підвищуючи голосу Паволоцький заговорив замість відповіди. — А ще дивніще чути зневажливі вислови про національні барви народу, до якого і ви належите!

На цю репліку Родзянко змовчав. По хвилі запитав лагідно:

(Далі буде).

СЕМА КНИЖКА
"The Ukrainian Quarterly"

Опустила друкарську машину нова книжка англійського журналу про Україну "The Ukrainian Quarterly". Це перша книжка нашого жунралу, що виходить по Третім Конґресі Американських Українців у Вашингтоні. Люди можуть мати різниці своїх поглядів, можуть мати свої слабости чи непорозуміння, та важне у громадській справі, щоби корисна робота не припинялася, щоби справа загальна не потерпіла. Поява самої книжки нашого журналу це доказ, що Конґресовий Комітет при муравлиній праці редактора журналу проф. Чубатого повнить перед громадянством принятий обовязок, інформувати анґлосаський світ про Україну, про її культурні надбання та про її тепрішні стремління.

Інформація журналу "The Ukrainian Quarterly". це інформація поважна, з науковим наставленням, тому дає вона реальний матеріял про це, чим є та чого бажає український нарід в Европі як цілість, як національний колектив.

Таку свою службу робить теж сема книжка з матеріялом всесторонно насвітлюючим українську дійсність. Сема книжка приносить нам 8 статтей та огляд нових книжок. В редакційній статті „Нація, що бореться за своє існування" зясоване є становище української справи в обличчі нової Мирової Конференції в Парижі. Редакція стверджує одну правду, що мимо того, що в публікаціях англьосаського світа для заспокоєння Советів не стрічаємося з засадничим ставленням справи визволення українського народу, то проте преса приневолена доносити уривочні, нерідко свідомо чи несвідомо баламутні, вісти про збройну боротьбу українського народу за своє визволення:

Як у попередній Мировій Конференції не було пристосоване право самоозначення до українського народу, що саме дало змогу вирости Советам на кольос і нині поневолювати інші народи та загрожувати самим потугам, так й тепер до українського народу не пристосовано засад Атлянтійського Чартеру, бо українські території проти волі більшости населення передали під панування Советів, які розпочали на тих землях систему винищування українського народу. Чи великі держави, чи учасники Мирової Конференції займуться українською справою чи ні, український нарід нині бореться та буде боротися за своє національне існування. Поминення української справи буде мати той наслідок, що воно доведе таки до нової світової війни, бо так велика рана як поневолення 40-міліонового народу не може існувати на европейськім організмі незагоєною.

Друга стаття проф. Ватсона Кирконела з Мек Мастер університету в Гемилтон в Канаді під заголовком: „Майбутність Европейської Свободи", дає огляд того політичного спустошення, що його принесла нова повоєнна ситуація в Европі, поневолюючи низку народів. В порівнанню зі системою витвореною Версальським Трактатом (1919) нинішна ситуація в Европі виказує величезне погіршення. Свобода бо поважній частині Европи, опанованої Советами, є наділі похоронена.

Стаття професора Кляренса Манінга з Колумбійського університету аналізує поему Івана Франка „Мойсей" та запізнає англьосаський світ з тими самостійницькими ідеями, що їх криє в собі ця поема. Автор ставить перед очі читача особистість Мойсея як провідника жидівського народу. Одначе це такий Мойсей, якого появи Франко бажав собі серед свого рідного народу. Автор слушно підкреслює, що Франко вважав себе самого тим Мойсеєм. Йому дивелося перековувати душі новочасних українців в модерну націю, одначе йому самому не судилося увійти із своїм освободженим народом до Ханаану, до вільної України.

Чергова стаття це переклад відомої вже статті східно-українського письменника Івана Багряного під заголовком „Чому я не хочу вертати на „родіну". Стаття це кинене перед цілим цивілізованим світом обвинувачення в сторону тої тиранії, що зветься нині урядово „Союз Соціялістичних Советських Республік". Стаття Багряного це обвинувачення Советів вже вихованком большевицької системи та сином українського пролетаря. Автор мусів покинути Україну саме за це, що її такк палко любив. Обвинувачення Советів перед цивілізованим світом повинно тому появитися в англійськім перекладі доконаним одним із англьосаських приятелів визволення українського народу.

Сема книжка "The Ukrainian Quarterly'.' приносить ще одну статтю на тему з української літератури а саме статтю Персиваля Конди про „Лесю Українку". Запізнати англьосаський світ з постаттю Лесі Українки, жінки поетки, про яку сказав Франко, що у своїх поемах вона була найбільшим поетом мужчиною через динаміку свого слова, є річю корисною, коли хто хоче інформувати анґльосаський світ про Україну. Таку статтю вважав редактор потрібним замовнти, хочби ще й з цеї рації, що цей великан-жінка в украніській літературі своєю міжнародною тематикою гідно репрезентує украніську літературу як частину всесвітної літератури. Персивал Конди це оригінальний тип — англьосас канадійського походження, доктор протестантського богословія, що вивчив українську мову до тадої досконалости, що не тільки свобідно перекладає з української мови, але навіть сам пише украніські поеми. Це вартоб запамятати собі тим американським українцям, для яких вивчення мови своїх батьків становить „непоборимy трудність".

Стаття редактора журналу, проф. Миколи Чубатого „Політика сили та залежні народи", виказує з історичної перспективи визвольних рухів 19-го століття, що теперішні часи це часи величезної реакції. Немов завершенням визвольних рухів минулого століття була доктрина през. Вудрова Вилсона про право самоозначення народів. Доктрина Вилсона була немов теоретичним обґрунтованням тої визвольної боротьби. Теперішня політика великодержав, що злегковажила демократичний принцип самоозначення та не бере під увагу волі народів в демократичний спосіб виявленої, це на ділі початок нової доби реакції, це поворот 150 літ взад. Річ природна, що людство все змагало, змагає і буде змагати до свободи, тому політика сили, що її тепер стосують великодержави, розпічне нову добу революцій та політичних потрясень. Вона не віщує мира, але навпаки, стає огнищем нових воєн.

Стаття Льва Добрянського „Світ Волі та Світ Тиранії" виказує, що вже нині цілий світ поділився на два табори. Один такий, що обстоює старі традиційні вже погляди на свободу людини, та другий світ, що є запереченням першого світа волі, та є світом тиранії, очолюваної Советським Союзом. До чого доведе такий поділ світа, річ ясна.

Сема книжка "The Ukrainian Quarterly" приносить теж статтю Володимира Душника, американського українця, що розпочав свою журналістичну карієру на сторінках американського журналу „Амеріка", а тепер нам дав статтю під заголовком „Значіння питання скитальців". Автор підходить до цього питання зі становища політичного і гуманітарного і виказує, що доля сотень тисяч найактивнішого елементу не може бути байдужа для тих, що переняли на себе обовязок нового порядкування світа.

Сема книжка кінчиться оглядом книжок, що в останнім часі появилися в Америці та в якийнебудь спосіб заторкають українську справу.

Під кінець одне слово до американців українського роду, зокрема до тих, що вважають себе за патріотів народу, з якого вийшли та якого кров пливе в їх жилах. Український нарід в теперішних обставинах може боротися за своє визволення двома родами зброї. Там в карпатських лісах, серед болот Полісся, найкращі сини українського народу змагаються з нерівними силами червоної окупації за честь, за віру та волю, за славу Вкраїни, як писав Шевченко. Ми, що живемо на свобідній американській землі, не маємо іншого способу помогти українському народови в цій боротьбі як інформувати англьосаський світ про цей нарід, що поставив собі козацьку дивізу: „волю добути, або в дома не бути".

Усвідомім собі це та сповнім наш обовязок супроти українського квартальника що вже другий рік веде цю боротьбу словом за визволення украніського народу. Вже сему книжку дістає англьосаський читач в свої руки з повним дерелом інформацій про цей нарід, що його старається Росія фалшиво репрезентувати своїми студжами типу Мануїльського. Український квартальник розкриває очі на дійсну Україну. Тому поможім ми цю боротьбу вести дальше. Переведім ми ревізію нашого відношення до того видавництва. Воно подобається і зискує симпатії американців, англійців — людей неукраніської крови. Чи дали ми Український Квартальник в руки своїй дитині? Цеж появляється книжка за книжкою писана по англійськи про Украніу!

Не один нарікає приватно і жаліється, що його дитина відчахнулася від рідного. Хай тепер ця людина запитає себе, що вона зробила, щоби ця дитина не відчахнулася, щоби вона заінтересувалася Україною. Може про Україну вчитися чужинець, може теж й українська дитина в Америці, що можливо з нашої вини не навчилася по українськи читати. Тому пренумеруйте Украніський Квартальник для своїх дітей та своїх приятелів.

Складайте жертви до Українського Конґресового Комітету на пресовий фонд. Це видавництво коштує У. К. К. справді поважні суми, але теж несе ще кращий процент у формі усвідомлення наших співгорожан Америки про Україну. Пренумеруйте теж Український Квартальник.

Адреса така:

„The Ukrainian Quarterly"
11 E. 7th St.,
New York 3, N. Y.

Анґлійська преса про Україну

(Українська Інформативна Служба, Лондон)

„Юніверс" (14. 6.) пише про **українське „Макі" в станіславівщині,** де населення, не бажаючи відступити від своєї віри, тікає в ліси, в повстанські загони. Стаття доносить про підземну акцію греко-католицьких священиків, про потайні Служби Божі, на які сходяться селяни нераз йдучи пішки 90 миль.

„Манчестер Гардіен" (18. 6) приносить лист до редакції члена парляменту Траси Филипса відносно **недопущення канадійських ґазет** на територію таборів біженців в Німеччині, спеціяльно часописів в неанглійській мові (автор має на думці українські). Филипс домагається усунення всяких обмежень щодо цього в бритійській смузі.

„Фрі Юроп" (травень) в статті Д. Р. Дейвиса **„Конфужен ес файн арт",** гостро виступає проти „Таймса" за його сторонничість і за оборону політики Росії. Автор осуджує становище „Таймсу" в справі нищення Росією греко-католицької церкви в Галичині. „Таймс", за советською версією, намагався представити „навернення униятів", як леґальне рішення самої церкви, тоді як в дійсності це було цинічне і голе насильство світської советської влади, який, як знаряд, позволила себе ужити православна московська церква, більш атеїстична, як сам Сталін, — пише Дейвис.

„Дейлі Мейл" (24.5.) дає відповідь на питання, чому Україна, Польща, Румунія, Болгарія, Югославія і Угорщина, колись найбільші експортери збіжжа, самі тепер в нужді і потребують помочі? Причина тому (це коротке резюме відповіді) — російське панування. Те, що Росія забрала собі збіжжа у селян завойованих країн і хліборобське приладдя на рахунок „репарацій"; дальше — взаїмне переселення сотоќ тисячів селянства — українців, поляків, німців з їх селищ; виживлення величезних російських окупаційних армій коштом підбитих країн; розділ великих земельних маєтків в тих країнах (т. зв. „аграрна реформа") між селян, без наділення їх рівночасно необхідними хліборобськими знаряддами для оброблення тих земель; штучне відгородження тих хліборобних провінцій Німеччини від решти цієї країни (головна причина голоду в бритійській смузі окупації) — ось це ті, причини, які викликають голод в Европі і всі вони зводяться до одної: московське панування над величезною частиною нашого континенту. Автор числить, що експорт зі згаданих країн в 1938 р. виносив понад 5 міліонів метричних тон. Тепер отже це все іде на прохарчування советської армії, на виживлення Москви, Рязані і Новгорода, а решта не може бути випродукована завдяки руйнуючій большевицькій „аграрній реформі".

Що писала "Свобода" тому 40 років?

2. серпня 1906.

УКРАЇНЕЦЬ ПРОВІДНИКОМ ДЕПУТАЦІЇ ДО МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

У Лондоні, в Англії, розпочалася 23. липня 1906 міжпарляментарна конференція, яка займається справою вічного мира і міжнародніх мирових судів. На конференцію прибула теж депутація від російської Державної Думи під проводом українця, професора Ковалевського. Яких 500 парляментаристів з усих країв повитали російську делегацію грімкими оплесками, а президент англійського кабінету Кембел-Банерман закликав з одушевленням: „Російський парлямент живе!" Після того, як на салі втихомирилося, проф. Ковалевський подякував приявним за їх вислів зичливости. „Ціллю нашої боротьби" — говорив він — „є звільнення народу зпід обуха деспотизму і здобуття волі й справедливости. Однако ми не можемо тут лишитися довше, бо Дума вже розвязана, а тимсамим і наші мандати уневажнені". Після таких слів дались чути голоси: „Зістаньте з нами!" — посол Аладин сказав від себе: „Цар грає велику гру, що мусить скінчитися революцією загальною, але переможною!"

РОЗВЯЗАННЯ ДУМИ В РОСІЇ.

Дня 22. липня в годині 3-тій ранку окружили царські війська Таврійську палату в Петербурзі, обсадили коритарі й сходи і салю будинку, де відбувалися наради Думи. У такий спосіб була розвязана Державна Дума. — 300 послів, довідавшися завчасу, яка доля жде Думу, утікли до Фінляндії і тут у місті Виборгу уложели маніфест до народу. Потім мусили швидко втікати з Виборга, бо з Петербурга наспіли вісти, що до Виборга вислано цілий полк піхоти, який має арештувати всіх послів, як революціонерів.

9. серпня 1906.

У СПРАВІ ЕПИСКОПА ДЛЯ АМЕРИКИ.

У справі епископа для американських українців довідуємося, що вістка про недалеку номінацію о. д-ра Демчука гр.-катол. епископом для Америки є покищо передвчасна. Номінація епископа для Америки має прийти аж по візитації українських парафій митрополитом Андрієм Шептицьким, а це відбудеться в наступнім році.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧЛЕНІВ НАРОДНОЇ СПІЛКИ В ЙОНКЕРСІ.

Звертаємо увагу членів нашої Спілки, що від 1-го липня 1906 зміняємо шери Спілки. Наш капітал „стак" виносить тепер $35,000 тому кожний, хто хоче виміняти шери, може це зробити до 1. жовтня 1906. За уряд Руської Народної Спілки, 355-361 Непергем евню в Йонкерс: Александер Трембач, предс.; Іван Спяк, кас.; Тит Дубець, секр.

Комітет Українців Канади розгортає свою допомогову акцію

Комітет Українців Канади розіслав до своїх відділів в Канаді окрему відозву, в якій м. і. читаємо:

Згідно з одержаними вістями життя та доля українських **скитальців, які живуть** по різних **краях** Европи, а головно на території Німеччини в американській, британській і французькій зонах, **знову дуже загрожені.** В короткім часі вже мається їм припинити видачу харчів та **відновити** права перебувати **в таборах.** Загрозою голодової смерті мається їх наклонити до повороту під Совети! В таборах будуть мати право дальше перебувати та **одержувати** харчів тільки скитальці жиди.

В цій грізній хвилині українські **скитальці** очікують від нас **українців** в Канаді як найбільше спішної помочі та порятунку! Тої помочі ми не сміємо їм відмовити тимбільше, що поміж ними є наші рідні, наші **односельчани,** наші приятелі та знакомі. Час дуже короткий і всі ми негайно обовязані взятись за рятунок скитальців!

Ми вже неразів підносили наш голос в обороні українських скитальців. Наш голос мав частинний успіх в урядах Британії та Америки. Одначе зараз є вирішна хвиля, що з ними станеться! Тому ми як один піднесім знов наш голос в їх обороні! Вяснім їхню справу всім нашим співгорожанам та спонукаймо їх долучити їхній голос в обороні наших українських скитальців! Мусимо постаратись витворити **загальну прихильну опінію цілого канадійського громадянства** в справі конечності врятування цих наших братів, сестер і їхніх дітей! Тільки тоді зможемо сподіватись спасти їх від загибелі!

Комітет Українців Канади саме тепр робить заходи в справі допущення імміграції українських скитальців до Канади. Щоби наші заходи мали добрий успіх, мусимо мати піддержку цілого громадянства в Канаді.

Тому Екзекутива Комітету Українців Канади рішила на своєму засіданні дня 17 липня ц. р. відбути по цілій Канаді в часі від 1-го до 15-го серпня **масові віча** та домагатись від уряду охорни і допущення наших скитальців до Канади.

Збірка підписів.

Екзекутива КУК в найкоротшому часі виготовить відповідні домагання до уряду Канади на письмі в англійській мові та розішле їх всім Відділам КУК. По одержанні їх, Відділи КУК повинні зробити слідуюче:

1. Назначити відповідних людей, які зберуть підписи під тими домаганнями по можності всіх українців та канадійців неукраїнського походження місцевих Відділів КУК. 2. Назначити людей, які відвідають такі близькі місцевості, в яких нема ще відділу КУК, та зберуть підписи так українців, як також по можності неукраїнців. Якщо в котрій сусідній місцевості нема Відділу КУК, але є українська організація, то належить звернутись до неї, щоби вона занялась зібранням підписів. Коли вона цього не зробилаб, тоді Відділ повинен занятись збіркою підписів.

Масові віча.

Відділи КУК повинні приступити негайно до **підготовки масового віча** в справі скитальців. Віча повинні відбутись в цілій Канаді вчасі **від 1-го до 15-го серпня** ц. р. Вчасі віча по вигодошенні реферату повинна **президія віча підписати також домагання до уряду Канади** в справі рятування українських скитальців перед примусовим поворотом під Совети. Так підписане домагання належить вислати найблищого дня до Екзекутиви КУК у Винніпегу.

Підписи організацій.

Домагання до уряду Канади повинні також підписати: церковні організації, мунісипалі, як це тільки можливе, світські організації, за які повинні підписати голова та секретар. Всі вони повинні також прибити свою печатку, кожна на окремім примірникови домагання, а підписи дати під печаткою. Так підписані домагання треба переслати до Екзекутиви КУК у Винніпегу як найскорше, але **не пізніше, як до 15. серпня.**

Збірка грошей.

Так вчасі віча, як також впродовж збирання підписів під домаганнями до уряду Канади в обороні українських скитальців і допущення їх до Канади треба звернутись до українського громадянства за жертвами на акцію оборони скитальців і на акцію їх поселення. Чим більше грошей буде мати до розпорядимости Екзекутива КУК, тим більшу працю зможе Екзекутива розвинути!

По одержанні підписаних домагань до уряду Екзекутива КУК вишле окрему більшу делегацію до уряду в Отаві, яка ці домагання передасть урядові та ще устно представить справу українських скитальців".

Відозва підписана діловим секретарем комітету, А. Загарійчуком, кінчиться закликом: „Майте на увазі, що від успіху тої акції залежить доля майже пів міліона українських скитальців — наших братів і сестер! Це послідна спроба їх врятування! Ніхто з нас не сміє занедбати тої справи!".

* * *

Проєкт резолюцій, що їх повинні ухвалити українці Канади на своїх вічах:

Друга Світова Війна, що тільки рік цьому, як покінчилася, велася зі сторони Західних Демократичних Держав Великої Британії та Америки під кличем свободи народів та прав людини, згідно з заявою Атлянтійського Чартеру та Чотирьох Свобід.

Мимо цих високо-ідеалістичних кличів Західно-Християнського світа, війна покінчилася нечуваною досі трагедією для всіх народів середньо східно-полудневої Европи.

Їх положення після війни не тільки не покращало, як вони слушно сподівалися, але що більше, погіршилося так далеко, що всі вони стратили своє самостійне життя та були позбавлені примітивних прав людини, остаючи на ласці чи неласці неприміримої системи тоталітарного режиму совєтської Росії.

Для рятування свойого життя, між іншими, сотки тисяч українців подалися на Захід Европи, щоби під опікою побідних держав Великої Британії та Америки, шукати для себе захисту і права.

Та місто захисту і права вони найшли в Західних Аліянтів насильну депортацію до Совєтського Союзу, постійну погрозу голоду та фізичні і моральні репресії, противні всякому розумінні міжнародного права християнської цивілізації. І все те прибирає кожного дня щораз гірші і грізніші форми.

В виду цього, затрівожені долею соток тисяч своїх рідних в Західній Европі, зібрані на масовім вічу, українці Канади, як найрішучійше протестують проти такого трактування своїх братів та звертаються до свойого уряду Канади з проханням, щоби цей поробив негайно відповідні кроки де належить, а саме:

1. Щоби біженців українського походження не депортувати насильно до Совєтського Союзу,

2. Щоби залишити дотеперішню практику фізичних та моральних репресій та погрозу голоду над тими нещасними жертвами війни, якої вони ніяк не були причиною.

3. Щоби як найскорше вирішити по людському їх справу та переселити їх на безпечне місце, де би вони, серед спокійного та мирного життя, могли стати благословенням для народу і нової землі, яка їх прийме.

4. Щоби уряд Канади, даючи світові моральний примір, отворив широко двері імміграції для цеї категорії людей та подав їм помічну руку в найтяжчих хвилях життя, памятаючи на цю велику правду, що після цього, що ми зробимо для цих нещасних жертв війни сьогодня, світ буде судити нас і наші інституції завтра.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА: ЛИСТИ ДО:

2557. Демків Василя від Демків Михайла з с. Саранчуки, Бережани.

2558. Кузьмак Володимира з Турки від Кузьмак-Нагорняк Володимири.

2559. Вишньовський Івана з с. Грабовець, Тернопіль, і Параски (Гончарук) з с. Магдалівка, Скалат. Мудрий Йосифа, Дмитерко Івана від Гончарик Івана.

2560. Ковальчук Теодора, Катерини з с. Зубків, Сокаль, від Ляшкевич Еви.

2561. Маліцький Володислава, Василя і Степана з Теребовлі, Бусовисько Стефанії (Мицак) з Старого Самбора, Мицак Дмитра від Губіцький Володимира. (Він шукає також посади учителя співу, музики, диригента хору та орхестри смичкової або дутої. Командант табору передає йому дуже добрі рекомендації як фахівцеви музики).

2562. Станко Василя з села Кривого, Сянік, від Дарбик Олени.

2563. Захарко Панька з с. Коровники, Перемишль, від Захарко Володимира.

2564. Зобіцькі Кароля, Зубар Степана від Зубрицький Василя з с. Дорожів, Самбір.

2565. Ільків Івана і Максима з с. Дубівці від Ільків Марії.

2566. Кузьма Михайла і односельчан з Глинян від Кузьма Василя і Наді.

2567. До кревних і приятелів з Поточиськ, Городенка, від Матейко Теодора.

2568. Кучкуда Василя від Склепкович Ярослава і Марії, Алиськевич Анни і Сосенко Ольги.

2569. До брата Павла і братови Йозефини від Волошин Петра.

2570. Качмар Анни з с. Ребеди, Сянік, від Притискач Андрія з с. Туринське.

2571. Неспяк Еміля з с. Шепарівці, Коломия, від Кульчицький Миколи.

2572. Керніцькі Евгена, Степана, Івана, Михайла, Анастазії, Мардерович Петра, Владзя і Івана, Козюк Ольги всі з Снятина від Керніцькі Еміля.

2573. Пюрко Романа, Пелех Тараса з Рави Руської від Тарчанин Теодозія.

2574. Аксьонов Володимира (Кириленко) від Аксьонов Миколая.

2575. Мельник Степана і Дмитра, Білик Василя і Степана з Дібринова, Рогатин.

Стек Теодора зі Стратина, Рогатин, від о. Мельник Андрія.

2577. Саселло Алекс, від Пасинюк Михайла.

2578. Скочиляс Григорія від Скочиляс Андрія, син Михайла.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В записах просимо конечно подати групу і число.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, відбудуться в суботу, 10. серпня, в год. 7. вечір, в домі У. А. Горожан. Просимо членів прийти на збори і забрати дивиденду. — Г. Дорожовський, гол.; В. Василюк, кас.; І. Харамбура, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів і членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. серпня, в 12. год. вполудне, в домі Відділу У. Н. Союзу, 843 Н. Вестерн Еве. — Т. Шпікула, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 11. серпня, в 2. годині попол., в домі Лісного. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Смерть МАРІЇ БАРАН, членкині відділу 323 У. Н. Союзу в Скрентон, Па., буде пересторогою і для інших людей, що легковажать собі випадки, котрі часто трапляються і приносять людям каліцтво і смерть. Покійна походила з села Вільче, повіт Турка, Галичина. Дня 13. липня покійна випровадила мужа і доньку до праці, а сама зібралась їхати до міста на купно. Приїхала до міста, злізла з бусу та перекодила на другу сторону вулиці. В тій хвилі надїхав автомобіль і так її побив, що за пару годин в шпиталі вона померла. Оставила в смутку мужа і дочку, одну сестру в Пітсбургу, два брати в старім краю і одного в Скрентон, Па. — В. (її) П.! Секретар.

Дня 29. липня 1946 р. помер у 66. році життя МИКОЛА КАВАЛЕЦЬ, член Бр. св. Арх. Михаїла, від. 196 У. Н. Союзу в Порт Джервіс, Н. Й. Покійний походив з села Подільці, пов. Рудки, Західна Україна. Полишив у смутку жену, 5 дітей і три внуки. Похорон відбувся в четвер, 1. серпня з рим.-кат. церкви в Порт Джервіс. — В. Й. П.! А. Сидор, секр.

Дня 15. липня 1946 року помер ДМИТРО ПОГОРІЛЕЦЬ, член Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156 У. Н. Союзу в Честер, Па. Покійний вступив до У. Н. Союзу в лютім 1927 р. Походив зо села Сороцько, пов. Скалат, Зах. Україна. Оставив у смутку жену Сабіну і двох синів та невістку. Оба сини були при амер. війську. Похорон відбувся 18. липня з погребового заведення до української прав. церкви і на цвинтар Lawn Croft. — В. Й. П.! В. Новак, секр.

ПОШУКУЮТЬ

ПОШУКУЮ НИКОЛАЯ КОВАЛЮКА, сина Василя, родом із Стрілецького Кута, Буковина. Має перебувати в Ню Йорку. Маю лист для нього з Італії. Хто би про нього знав, або він самий, прошу зголоситися на адресу:
FRED OLINEK
461 Warburton Ave.,
Hastings on Hudson 6, N. Y.

ДМИТРО СЕМЧИШИН пошукує свого вуйка СТЕФАНА СЕМЧИШИНА з села Ремезівці, повіт Золочів. Виїхав до Америки перед першою війною і перебував у Ню Йорку. Хто би про нього знав, або він самий, прошу зголоситися до його тітки в Канаді, по першім подружжю: Е. Смолин, а по другім Вовк, на адресу:
Mrs. EWDOKIA WOWK,
386 Toronto Street,
Winnipeg, Man., Canada.

Адреса організації „КЕР" — CARE — яка висилає на замовлення харчові пакунки, так звані „десять в одному ($15 за пакунок)" є слідуюча:
CARE
50 Broad Street, New York, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 1428. Фатальне відкриття.

Почувши шум, сторож почав підозрівати щось недобре й рушив до колиби.

Коли сторож побачив, що Тава вже вільний, він прискочив до нього.

Хлопець відбивався хоробро, але він не був під міру для сторожа: Наглим рухом войовник вхопив Тарзанів ніж.

Тарзан пірвав решітки своїх узів з рук. Одначе, заки він себе звільнив, дикун замірився до нього ножем.